

gene dog i alle Sager noget, der har nogen Betydning. Jeg har derfor straks, da jeg overtog mit nuværende Embede, sat en Undersøgelse i Gang for at faa at vide, hvad Retsplejelovens Gennemførelse i den nu vedtagne Skikkelse vil koste med alle Supplementslove og alle de Foranstaltninger, som knytter sig dertil, hvad Retsplejelovens Gennemførelse vilde koste, hvis man ændrede dem saaledes, at Doms- og Politimyndigheden blev adskilt, og endelig, hvad det vilde koste, hvis Anklageprincippet blev gennemført i den kriminelle Retspleje. Der er Usikkerhed paa dette Punkt. Da jeg forrige Gang var Justitsminister, forefandt jeg fra min Forænger, afdøde Høgsbro, en Opgørelse af, hvad Retsplejelovens Gennemførelse vilde koste, og den forelagde jeg for Rigsdagen. Saa gik jeg imidlertid af, og Bülow blev Justitsminister, og han fremskaffede en helt anden Opgørelse, som var yderst forskellig fra den, jeg havde arvet fra Høgsbro. Dette maa naturligvis fremkalde Uklarhed i Rigsdagen, og derfor søger jeg at tilvejebringe vel underbyggede Oplysninger om, hvad Retsplejelovens Gennemførelse vil koste, ogsaa under de forskellige Forudsætninger, under hvilke man kan tænke sig den ført ud i Livet. Jeg vil meget ønske og haabe, at det skulde kunne lykkes at faa Doms- og Politimyndigheden adskilt og at faa Anklageprincippet gennemført i den kriminelle Retspleje, ligesom ogsaa at faa Nævningeinstitutionen mere demokratisk sammensat, inden Retsplejeloven skal føres ud i Livet, og jeg glæder mig over deri at være ganske enig med det ærede Medlem fra Fakse (Stauning). Jeg har tidligere gjort mig til Talsmand for den Opfattelse, at det vilde være rigtigere at gennemføre en stykkevis Reform af vor Retspleje ud fra det givne Grundlag. Jeg er vedblivende af den Mening, at man ad den Vej kunde naa et overordentlig godt Resultat; men jeg er rigtig nok nu tilbøjelig til at tro, at Forudsættelserne er traadt for dybt allerede, at det ikke er muligt at slaa ind paa saadanne nye Veje, men at man maa gaa den en Gang indslagne Vej, at gennemføre den store Reform af vor Retspleje paa een Gang. Men da vil jeg ogsaa inderlig ønske, at denne Retsplejereform ikke maa blive nogen for dyb Skuffelse for det danske Folk. Man maa huske paa, at Forventningerne til Retsplejereformen er skruede saa uhyre i Vejret. Hver Gang der begaaes et Misbrug, eller en Retsvildfarelse finder Sted under den

nuværende Retsplejeordning, skrives der i alle Aviser: Aa, havde vi dog bare den nye Retsordning, saa vilde vi undgaa alt dette. Derved skabes den Opfattelse, at naar vi har faaet en Reform af vor Retspleje, vil Retsvildfarelser ikke finde Sted mere, og saa vil ingen Misbrug af Magten finde Sted mere fra de Embedsmænds Side, i hvis Hænder Udøvelsen af den retshaandhævende eller den dømmende Myndighed er lagt. Men deri tager man jo fejl, Menneskene forandres ikke ved, at Lovene forandres. Retsvildfarelser, som beror paa, at man ikke er saa klog, som man burde være, og Misbrug, som beror paa, at man ikke er saa god, som man burde være, vil kunne finde Sted, hvorledes en Retsplejelov end er, om ikke just akkurat i samme Omfang. Men dersom nu Retsplejeordningen ikke bliver saa god som muligt, er jeg bange for, at Retsvildfarelserne og Retsmisbrugene ikke vil blive synderlig mindre end tidligere i Tal og Omfang, og saa vil Skuffelsen blive uhyre stor. Derfor synes jeg, at det er af største Betydning, at vi faar en saa god Retsplejereform som paa nogen Maade muligt, og derfor har jeg nu indledet et Arbejde, som gaar ud paa at bringe den størst mulige Klarhed til Veje over det væsentlige Punkt i denne Sag: Bekostningen. Saa vil man, naar Supplementslovene bliver forelagt sammen med disse Opgørelser, have Lejlighed til at overveje, om man virkelig fra dette høje Tings Side vil have denne en eller to Gange vedtagne Retsplejeordning gennemført i den mangelfulde Skikkelse, hvori den nu foreligger, eller om man ikke vil foretrække at ændre den saaledes, at man faar den nye Retsplejeordning saa god, som den overhovedet kan blive efter vor Tids Udvikling.

Jeg maa omtale de beklagelige Rets-tilfælde, som er indtraadt i den sidste Tid. Hvad Affæren i Roskilde angaar, er den jo netop et Eksempel paa et uheldigt Forhold, som man ikke sikrer sig vil undgaa ved Gennemførelsen af den nye Retsordning, thi det kan under en hvilken som helst Retsordning finde Sted, at en Betjent sætter sig hen alene i en Stue med et Barn, en stor Dreng, og snakker med ham — hvordan han nu snakker med ham —, saadan at Drengen aflægger en Tilstaaelse. Det ærede Medlem fra Fakse (Stauning) sagde, at Betjenten havde pryglet denne Dreng. Dertil maa jeg sige: Det er ikke bevist. Men Betjenten har været i Enrum med Drengen, og Drengen siger, at han er blevet pryglet af Betjenten. Drengen